

W Y D A N I E S P E C J A L N E

DARY I DARCYŃCY 2007-2009

MUZEUM SPORTU I TURYSTYKI W WARSZAWIE
wyrażając słowa wdzięczności za szczególne wzbogacenie zbiorów
nadaje honorowy tytuł

DARCYŃCY ROKU

następującym osobom i instytucjom

DARCYŃCA ROKU 2007

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

DARCYŃCA ROKU 2008

**Jan Antoniewicz, Ewa Cytowska-Siegrist
POLSKI KOMITET OLIMPIJSKI**

DARCYŃCA ROKU 2009

**Krzysztof Kmieć, Iwona Łotysz, Maria Rotkiewicz
Wojciech Zabłocki, Szymon Ziółkowski
SAMSUNG ELECTRONICS POLSKA**

W TYM NUMERZE

**DARY
I DARCYŃCY
2007-2009**

**SZANOWNI
DARCYŃCY**

**DARCYŃCY
OSOBY PRYWATNE
2007-2009
s. 2-4**

**dr MARIA
ROTKIEWICZ**

**NAJCIEKAWSZE
DARY I PRZEKAZY
2007-2009
s. 4-6**

**PAPIEROŚNICA
KTÓRA OBIEGŁA
ŚWIAT**

**DARCYŃCY
INSTYTUCJE
2007-2009
s. 8**

DARCZYŃCY 2007-2009

OSOBY PRYWATNE

Jan Antoniewicz
Rajmund Aszkowski
Anna Augustynowicz
dr Roman Babut
Łucja Bałowska
Ryszard Bandosz
Alina Baravykaite
Miroslaw Baum
Paulina Boenisz
Tomasz Brzeziński
Anna Buta-Kluska
Maria Ciemiewska
Ewa Cytowska-Siegrist
prof. Jerzy Damrosz
dr Tadeusz Daszkiewicz
Jadwiga Dmochowska
Dorota Goś
Sławomir Garbacz
Iwona Gawalkiewicz
dr Robert Gawkowski
Emilia Glixeli
Jerzy Głosik
red. Andrzej Gordon
Tadeusz Gortat
Anna Grabowska
Danuta Grabowska
Wojciech Grabowski
dr Iwona Grys
red. Stefan Grzegorzczak
dr Kajetan Hądzalek
Krzysztof Jagodziński
Tomasz Jagodziński
red. Jerzy Jakobsche
Juliusz Jarończyk
Leszek Jaźwiecki
Hanna Jeznak
Anna Kielich-Winowska
dr Krzysztof Kmieć
Zdzisław Kondracki
Jacek Kosmala
Jerzy Kowalewski Junosza

SZANOWNI DARCZYŃCY!

*„Ludzie w sporcie mijają i zacieraają się w pamięci,
nawet legenda ich rozpięzcha się w obszarach czasu.”*

Kazimierz Wierzyński
Laur Olimpijski

Ulotne jest piękno młodości i smak zwycięstwa, a czas zaciera nazwiska sportowców. Pozostają jednak materialne ślady sportowych zmagania i heroicznej walki zawodników ze słabością natury człowieka. Te materialne świadectwa Muzeum zbiera i przechowuje, aby

Dr Krzysztof Kmieć przekazuje Ekslibris 50-lecia MSiT do zbiorów Biblioteki.

w pędzie mijającego czasu zachować pamięć o nich dla przyszłych pokoleń, bowiem Historia Sportu stanowi ważną część Historii Narodu Polskiego i jego dziedzictwa kulturowego.

Serdecznie Dziękujemy Darczyńcom za piękne dary, które co roku powiększają zbiory i stanowią podstawę tworzenia kolekcji muzealnej. Otrzymane obiekty uzupełniają Ekspozycję Stałą, prezentowane są na wystawach czasowych oraz udostępniane do badań naukowych i publikacji. W ten sposób Państwa prezenty zyskują nowe życie i stają się częścią naszego wspólnego dziedzictwa narodowego.

Od kilkunastu lat tradycją Muzeum stało się organizowanie uroczystych Spotkań z Darczyńcami. Stanowią one okazję do podtrzymywania bliskich kontaktów oraz zapoznania Państwa ze sposobem gromadzenia zbiorów i zarządzania kolekcją muzealną.

Każdy dar jest zawsze dla Muzeum bardzo interesujący, jednak w ciągu ostatnich trzech lat otrzymaliśmy darowizny, których Donatorów Muzeum postanowiło szczególnie wyróżnić przyznając im dyplom **Darczyńcy Roku**.

Wszystkim Darczyńcom bardzo dziękujemy za okazaną życzliwość.

Dyrektor, Rada Muzeum oraz Pracownicy MSiT w Warszawie.

Delegacja Centralnego Muzeum Kultury Fizycznej i Sportu w Moskwie przekazuje Tomaszowi Jagodzińskiemu, dyrektorowi MSiT plakaty i strój olimpijski.

dr MARIA ROTKIEWICZ

W roku 2009 Muzeum Sportu i Turystyki otrzymało wspaniały dar mający wymiar symbolu, prywatne archiwum tworzone przez całe zawodowe życie przez doktor Marię Rotkiewicz, wieloletniego przyjaciela i współpracownika naszego Muzeum.

Maria Rotkiewicz jest absolwentką Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie (1952). Uprawiała wyczynowo lekkoatletykę w klubach wrocławskich: I KS i KS „Ogniwo”, a w barwach warszawskiego AZS-AWF startowała w skokach do wody z trampoliny i wieży; była reprezentantką Polski w tej dyscyplinie sportu (1955-1961).

Po ukończeniu studiów została zatrudniona jako nauczyciel akademicki w zakładzie Teorii i Metodyki Lekkiej Atletyki w AWF Warszawa (1953-1973).

W latach 1973-1991 pracowała jako adiunkt w zakładzie Historii Kultury Fizycznej i Olimpizmu. Rozpoczęła wówczas przygodę w badaniach historycznych prowadziła nieprzerwanie przez cały okres swej pracy w AWF i kontynuuje ją do chwili obecnej. Była członkinią HISPA i IAPESGW, udziela się w Polskim Towarzystwie Naukowym Kultury Fizycznej, Polskim Stowarzyszeniu Sportu Kobiet, jest członkiem Polskiej Akademii Olimpijskiej.

Maria Rotkiewicz wydobyła z zapomnienia postacie pionierek wychowania fizycznego i sportu w Polsce, liczne biografie jej autorstwa zostały zamieszczone między innymi w *Encyklopedii Warszawy* (PWN 1994), *Małej Encyklopedii Sportu* (1984, 1987) oraz w *Słowniku biograficznym wychowania fizycznego i sportu* publikowanego na łamach „Wychowania Fizycznego i Sportu”. (Biuletyn Sekcji Historii KF PTNKF, nr 5).

„Najwięcej moich prac poświęciłam historii sportu, ruchu rekreacyjnego turystycznego kobiet w XIX i XX wieku, dziejom kobiecych organizacji sportowych w Europie i w Polsce, ewolucji kostiumu sportowego kobiet oraz opracowaniom

biograficznym. Dalsze kierunki moich dociekań to: dzieje ruchu olimpijskiego, igrzyska olimpijskie (zwłaszcza elementy ceremoniału olimpijskiego, jak znicz, przyręczenie, chorążowie polskich ekip olimpijskich oraz program olimpijski). Lubię pisać krótkie eseje pt. „Opowieści

Dr Maria Rotkiewicz przekazuje Tomaszowi Jagodzińskiemu, dyrektorowi MSiT swoje prywatne archiwum do zbiorów Muzeum Sportu i Turystyki w Warszawie.

olimpijskie” (o wybitnych olimpijczykach) w „Magazynie Olimpijskim”. Ponadto pasonowała mnie historia kongresów, zjazdów i wystaw (pedagogicznych, lekarskich, higienicznych, sportowych) w Europie i w Polsce w XIX i na początku XX wieku.” – powiedziała w wywiadzie zatytułowanym „Historia jest ciekawa i pouczająca czyli o potrzebie spoglądania w przeszłość” (Sport Wyczynowy, 2005, nr 7-8).

Z Muzeum Sportu łączą panią doktor Rotkiewicz długoletnie kontakty. W roku 1982 była autorką scenariusza przekrojowej wystawy SPORT KOBIEŃ W POLSCE 1880-1980. Wielokrotnie redagowała publikacje książkowe wydawane przez Muzeum, w tym „Studia i Materiały”, a ostatnio „Najstarsze książki w zbiorach Biblioteki Muzeum Sportu i Turystyki w Warszawie – Katalog”. Jest bywalcem naszych różnych spotkań i wernisaży, a w nowej siedzibie Muzeum uświetniła swoimi wystąpieniami inaugurację Czytelnicy i wieczory poezji olimpijskiej. Teraz, po latach długoletniej znajomości, obdarowuje nas prezentem bezcennym, trudnym do skrótego, chłodnego opisu, darem tworzonym sercem i pracą przez całe życie.

Dziękujemy Pani Mario!

DARCZYŃCY 2007-2009

Stanisław Kowalski
Władysław Kozakiewicz
Adam Kraska

Stanisław Królak

dr Paweł Krupka
Krystyna i Stefan Krupowie
Adam Krzesiński
Agnieszka Kulig
Helena i Jan Kuligowie
Aleksander Kwiatkowski
Elżbieta Lewczuk

Adam Lisewski
Iwona Łotysz
Andrzej Maciejewski
Kazimierz Marcinek
prof. Franciszek Midura
Anna Mieczysława

Olga Miętek
Barbara Mikocka
Anna Milewska-Zawada
Wojciech Morawski

Wojciech Nazarko
Marek Nowakowski
Zbigniew Okorski
red. Tadeusz Olszański

Janusz Onyszkiewicz
Piotr Paliński
Ewa Pac-Pomarnacka

dr Stanisław Stefan Paszczyk

Karol Pietrusiak
dr Wiesław Pięta
Zbigniew Pindor
Maria i Przemysław Pilichowie
Tomasz Radzyńkiewicz
Leon Rak
Bożena Ranke-Rybicka
Ewa Reksza
Jan Maria Richter
red. Monika Rogozińska
dr Maria Rotkiewicz
Jan Łukasz Rybak
Erwina Ryś-Ferens

DARCZYŃCY 2007-2009

Janina Saffarini
 Damian Saratowicz
 Tadeusz Saski
 dr Władysław Serwatowski
 Kamil Siemiradzki
 Michał Sienkiewicz
 Anna Sikora
 Dorota Sikora
 Witold Sikorski
 Stanisław Sipa
 Reinhold Skorupa
 Emilia Słomianowska-Kamińska
 Celina Sokołowska
 Ewa Stanek
 Dorota Staszewska
 Kazimierz Stefańczyk
 Tadeusz Stefański
 Bogusław Struziński
 Joanna Suchowiak
 dr Zbigniew Szafkowski
 Andrzej Szalewicz
 red. Stefan Szczepiek
 red. Marek Szewczyk
 Irena Szewińska
 Ryszard Szurkowski
 Jerzy Świercz
 Kordian Tarasiewicz
 Janusz Tatera
 red. Bohdan Tomaszewski
 red. Henryk Urbaś
 Witold Wawrzyński
 Tadeusz Więcek
 Michał Witak
 Maria Wiśniewska
 Irena Wolff
 prof. Bernard Woltmann
 Bogumił Wtorkiewicz
 prof. Wojciech Zabłocki
 prof. Stanisław Zaborniak
 Jacek Zagórski
 Jarosław Zawadzki
 Szymon Ziółkowski
 dr Krzysztof Zuchora
 prof. Zofia Żukowska

NAJCIEKAWSZE DARY

JAN ANTONIEWICZ

Dar synów jeźdźca i olimpijczyka Michała Woysym-Antoniewicza (1907-1989). Dar zawiera m.in. dwa medale olimpijskie, nagrodowe – srebrny i brązowy oraz medal pamiątkowy z Igrzysk IX Olimpiady (Amsterdam 1928), Krzyż Zasługi Drugiej Klasy,

Afisz zapowiadający odczyt Michała Antoniewicza na temat zawodów konnych w Ameryce.

Igrzyska XI Olimpiady (Berlin 1936), puchary żetony, odznaki i pamiątki osobiste. Łącznie 26 pozycji inwentarzowych.

Pamiątki i trofea sportowe jeźdźca i olimpijczyka Michała Woysym-Antoniewicza.

Darczyńcy przekazali Muzeum również liczne archiwalia oraz 40 fotografii, które dokumentują karierę wojskową i sportową Michała Woysym-Antoniewicza. Wśród zdjęć zawodników są między innymi fotografie Józefa Trenkwalda, Kazimierza Szoslanda, Adama Królikiewicza, Karola Rómmła. Część zdjęć ukazuje kadrę oficerską Centrum Wyszkolenia Kawalerii w Grudziądzu.

SŁAWOMIR GARBACZ

Zbiór 30 zdjęć ukazujących kolarzy, uczestników Wyścigu Pokoju z lat 1950 i 1960. Fotografie przedstawiają również ojca darczyńcy.

EWA CYTOWSKA-SIEGRIST

Kolekcja 42 prac Edmunda Burke (1912-1999) zawiera pastele, gwasze, rysunki i monotypy oraz ryciny o tematyce sportowej. Prace pochodzą z powojennego okresu twórczości artysty.

Edmund Burke, „Pod koszem”, monotypia, 1960 r.

JADWIGA DMOCHOWSKA

Zestaw do gry w krokieta z lat 30. XX wieku zawiera 25 elementów. W skład kompletu wchodzi: drewniane młotki, kule i paliki oraz metalowe bramki.

Zestaw do gry w krokieta, lata 30. XX w.

Muzeum otrzymało również pochodzące z lat międzywojennych skórzane buty narciarskie i ciupagę turystyczną z monogramem „SD”.

TADEUSZ GORTAT

Zbiór 13 żetonów nagrodowych i plaket kolarza Józefa Kura. Żetony pochodzą z lat 1932-1939.

**1. Żeton nagrodowy Józefa Kura. „Wyścig kolarski Pułtusk, 1933”.
 2. Żeton nagrodowy Józefa Kura. „Wyścig kolarski Puchar Dzień Dobry, 1934”.**

LESZEK JAŹWIECKI

Zbiór 23 fotografii z lat 80. i 90. XX w. Zdjęcia serwisu fotograficznego CAF dokumentujące mecze i spotkania mię-

I PRZEKAZY 2007-2009

dzyklubowe w takich dyscyplinach jak: piłka nożna, piłka ręczna, hokej na lodzie.

KRZYSZTOF KMIĘĆ

Eklibrisy o tematyce sportowej i turystycznej eksponowane na wystawie *Eklibrisy sportowe i turystyczne Krzysztofa Kmiecia*, MSiT, 2009. Jest to kolekcja 410 eklibrisów dedykowanych wybitnym sportowcom, trenerom, dziennikarzom, sędziom i działaczom sportowym. Dużą grupę stanowią eklibrisy o tematyce turystycznej.

Darczyńca podarował również Muzeum eklibris własnego autorstwa wykonany z okazji 50-lecia Biblioteki MSiT.

**AGNIESZKA KULIG
HELENA I JAN KULIGOWIE**

Pamiętki po zmarłym tragicznie w 2004 kierowcy rajdowym Januszu Kuligu, wielokrotnym Mistrzu Polski i Wicemistrzu Europy. Wśród pamiątek znajduje się puchar *Janusz Mistrz Polski w klasyfikacji generalnej RSMP – 1997 ZO*

Buty kierowcy rajdowego Janusza Kuliga

PZM Kraków oraz komplet stroju kierowcy rajdowego firmy „Sparco”. W skład kompletu wchodzi: kombinezon i buty rajdowe oraz bakława pod kask.

IWONA ŁOTYSZ

Cztery komplety olimpijskich, damskich strojów defiladowych Reprezenta-

Apaszka jedwabna, Igrzyska XXVIII Olimpiady Ateny 2004 oraz apaszka projektu Jana Młodożenca, Igrzyska XXVII Olimpiady Sydney 2000. Oficjalny damski strój defiladowy, Igrzyska XXVIII Olimpiady Ateny 2004.

cji Polski na Igrzyska Olimpijskie Sydney 2000, Ateny 2004, Turyn 2006 oraz Pekin 2008. Łącznie 29 elementów garderoby. Muzeum otrzymało również stroje sportowe Reprezentacji Polski oraz pamiątkowe zegarki firmy Swatch.

KAZIMIERZ MARCINEK

Zbiór zdjęć Karoliny Lubieńskiej (1905-1991), znanej aktorki Teatru Polskiego w Warszawie. Zdjęcia ukazują aktorkę m.in.: na pływalni w Krakowie (1922), na nartach, w czasie górskiej wędrówki w latach 50. (7 zdjęć).

Karolina Lubieńska na basenie Warszawskiej Legii, 1939

MARIA PILICH

Zbiór 15 fotografii Stefana Ołdaka – lekkoatlety, zawodnika AZS, reprezentanta Polski na IO w Paryżu 1924 (bieg 400 i 800 m), wieloletniego działacza sportowego.

Muzeum pozyskało również zdjęcia znanych lekkoatletów AZS i reprezentantów Polski m.in.: Zygmunta Weissa, Feliksa Malanowskiego, Stefana Szydłowskiego, Józefa Korolkiewicza.

MARIA ROTKIEWICZ

Prywatne archiwum zawierające kilkadziesiąt tek z materiałami dotyczącymi m.in.: rozwoju sportu i turystyki kobiet, historii Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Polsce, działalności Bractw Kurkowych oraz ewolucji stroju sportowego kobiet.

Interesującym źródłem wiedzy są także dokumenty z sesji, kongresów i konferencji związanych ze sportem kobiet, liczne fotografie, wycinki prasowe, korespondencja oraz karty biograficzne dotyczące sportu kobiet z wybranych dzienników i czasopism kobiecych.

Biblioteka otrzymała również bogaty księgozbiór gromadzony przez Darczyńcę w czasie wieloletniej pracy naukowej.

ANNA SIKORA

Zbiór 21 zdjęć należących do Michała Wyrwicza, szermierza. Zdjęcia ukazują zawodników, instruktorów i trenerów szermierki Centralnej Wojskowej Szkoły Gimnastyki i Sportów w Poznaniu z lat 1925-1933 oraz zawodników, wśród których znajdują się m.in.: lekkoatleta i pięcioboista Stefan Szelestowski, Stanisław Zagacki oraz bokser i wieloletni trener kadry bokserskiej – Feliks Stamm.

Pokazowa lekcja szermierki pod okiem trenera Leopolda Targlera CWSGiS w Poznaniu, 1924

DOROTA SIKORA

Ozdobny strój przyznawany mistrzom świata w Kurash (odmiana judo) przez Międzynarodową Federację Kurash. Ofiarodawczyni zdobyła ten tytuł w 2001 roku w Budapeszcie.

REINHOLD SKORUPA

29 dyplomów najlepszej polskiej tenisistki okresu międzywojennego – Jadwigi Jędrzejewskiej (1911-1980). Dyplomy

Dyplom Jadwigi Jędrzejewskiej. Stalinogród, 1954.

pochodzą z lat 1949-1964. Muzeum otrzymało również 7 albumów z fotografiami dokumentującymi historię tenisa w Polsce.

NAJCIEKAWSZE DARY I PRZEKAZY 2007-2009

TADEUSZ STEFAŃSKI

Zbiór żetonów nagrodowych, odznak, plakiet, medali oraz innych pamiątek dokumentujących historię działalności Darczyńcy jako przewodnika oraz działacza PTTK. Najstarsze żetony i odznaki pochodzą z lat 30. XX w.

JOANNA SUCHOWIAK

Zbiór materiałów o tematyce sportowej z lat 1956-2008 związany z pracą naukową i działalnością prof. Anny Pawlak. W skład daru wchodzi: książki i czasopisma – 205 pozycji, archiwalia – 18 segregatorów oraz pocztówki, fotografie, gadżety olimpijskie kalendarze i foldery.

ANDRZEJ SZALEWICZ

Album fotograficzny Henryka Szota-Jeziorowskiego, sekretarza generalnego pierwszego zarządu Polskiego Komitetu Igrzysk Olimpijskich, działacza Polskiego Komitetu Olimpijskiego.

Album zawiera 106 zdjęć z lat 1894-1955, które ukazują rodzinę Henryka Szota-Jeziorowskiego i dokumentują jego działalność sportową.

KORDIAN TARASIEWICZ

Zbiór archiwaliów i 53 fotografii dokumentujących historię tenisa w Polsce i na świecie. Przekazane 10 tek zawiera między innymi bardzo ciekawe materiały archiwalne dotyczące polskich tenisistów oraz korespondencję Darczyńcy z wieloma znanymi tenisistami oraz z PZT.

JANUSZ TATERA

Medal specjalny, Igrzyska XXIX Olimpiady Pekin 2008 oraz liczne publikacje olimpijskie.

WOJCIECH ZABŁOCKI

Kolekcja 45 akwareli autorstwa Darczyńcy. Prace powstawały sukcesywnie

Obiekty sakralne i sportowe w Olimpi, akwarela, 2004.

od roku 1998, w pracowni i plenerze. Akwarele ukazują rekonstrukcje Olimpi, Delf i Nemei oraz widoki antycznych obiektów sportowych – gimnazjonów, palestr i stadionów. Każda praca uzupełniona jest komentarzem i opisem przygotowanym przez Autora na podstawie publikacji *The Olympic Games In Ancient Greece*, red. Nicolas Yalouris, Ateny 1982.

JACEK ZAGÓRSKI

Srebrna papierośnica z monogramem TZ, herbem Ostoja oraz herbami Stryckiego Klubu Sportowego Pogoń Stryk

INSTYTUCJE

ADIDAS POLAND Sp. z o.o.

Model buta biegowego z kolcami zaprojektowanego i wyprodukowanego w 1896 r. przez firmę J.W. Foster & Sons w Anglii. Tego typu buty biegowe szybko zyskały popularność wśród sportowców, którzy używali butów wyprodukowanych przez firmę J.W. Foster & Sons podczas Igrzysk VIII Olimpiady, Paryż 1924.

POLSKI KOMITET OLIMPIJSKI

Oficjalny strój defiladowy – damski i męski oraz dresy sportowe, akcesoria i inne elementy wyposażenia Reprezentacji Polski na Igrzyska XXIX Olimpiady Pekin 2008.

Muzeum otrzymało także flagi olimpijskie z autografami zawodników-członków Reprezentacji Polski oraz kolekcję plakatów Beijing 2008.

i Lwowskiego Klubu Sportowego Lechia Lwów. Papierośnica pochodzi z lat 30. XX wieku należała do Tadeusza Zagórskiego – ojca Darczyńcy.

SZYMON ZIÓLKOWSKI

Złoty medal olimpijski w rzucie młotem, Igrzyska XXVII Olimpiady Sydney 2000.

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

Obraz Wojciecha Weissa (1875-1950) *Siatkarze. Na plaży w Jastrzębiej Górze*, 1935, olej na płótnie. Temat sportowy w twórczości Weissa należy do rzadkości, dlatego dla Muzeum jest to niezwykle cenny dar.

SAMSUNG ELECTRONICS**POLSKA Sp. z o.o. reprezentowana przez Prezesa Kyungsik Choi.**

Pochodnia Olimpijska z Igrzysk XXIX Olimpiady Pekin 2008, wykonana z polerowanego stopu aluminiowo-magnezowego mierzy 720 mm x 50 mm x 40 mm i waży zaledwie 1000 gramów.

Pochodnia została zaprojektowana przez firmę Lenovo Global Design Team.

ZWIĄZEK PIŁKI RĘCZNEJ W POLSCE

Srebrny medal zdobyty przez reprezentację Polski na XX Mistrzostwach Świata w Piłce Ręcznej, Niemcy 2007. Prezes Andrzej Kraśnicki przekazał również piłkę z autografami zawodników, maskotkę mistrzostw i koszulkę polskiej drużyny.

PAPIEROŚNICA, KTÓRA OBIEGŁA ŚWIAT

Wyjazd do Australii miałam już dopięty na przysłowiowy guzik, gdy pani Iwona Grys, była dyrektor Muzeum, przekazała mi ostatni list pana Jacka Zagórskiego mieszkającego od dawna w Melbourne, z prośbą o nawiązanie kontaktu. Pan Jacek utrzymywał listowny kontakt z Muzeum od wielu lat, przesał m.in. zdjęcia papierośnicy – jedynej pamiątki, która mu pozostała po sportowej karierze ojca Tadeusza Zagórskiego, piłkarza, hokeisty i działacza sportowego Lwowskiego Klubu Sportowego „Lechia”.

Tadeusz Zygmunt Zagórski, z urodzenia Lwowianin, absolwent Wyższej Szkoły Handlu Zagranicznego w Wiedniu, a następnie bankowiec, od najmłodszych

Tadeusz Zagórski (1891-1969), sportowiec i działacz sportowy, pierwszy właściciel papierośnicy.

lat był czynnym sportowcem – grał w piłkę nożną, uprawiał lekkoatletykę, zapasy, kajakarstwo, łyżwiarstwo, narciarstwo, strzelectwo. W okresie międzywojennym pełnił funkcje skarbnika i wiceprezesa Lwowskiego Okręgowego Związku Piłki Nożnej, w latach 1930-1939 – prezesa Okręgowego Związku Hokeja na Lodzie i przez dwa lata – przewodniczącego komisji rewizyjnej Polskiego Związku Hokeja na Lodzie w Warszawie. Za pracę społeczną w dziedzinie sportu był wielokrotnie wyróżniany. Był m.in. laureatem przechodniej nagrody im. Marszałka Józefa Piłsudskiego za wybitną działalność sportową na terenie województwa lwowskiego, ufundowaną przez Związek Dziennikarzy Sportowych. W 1935 roku odznaczony został Srebrnym Krzyżem Zasługi, a w 1939 Złotym Krzyżem Zasługi za działalność na niwie sportu.

Jego syn, Jacek Zagórski urodził się we Lwowie. W 1939 roku, po wybuchu

II wojny światowej, mając piętnaście lat uciekł do Rumunii, później do Afryki, gdzie wstąpił do wojska polskiego. Przeniesiony do Francji, po zajęciu kraju przez okupanta, przedostał się do Szkocji i po ukończeniu podchorążówki Royal Military Academy Sandhurst uzyskał stopień oficerski i przydział do I Dywizji Panczernej pod dowództwem gen. Stanisława Maczka. Ożenił się z Warszawianką Aniłą (Lilką) Sulistrowską – Lubicz, żołnierzem AK, powstańcem warszawskim i więźniarką Stalagu w Oberlangen, który wyzwoliła jego dywizja. Po wojnie ukończył studia inżynierskie w Anglii i wyjechał z rodziną na stałe do Australii. Nigdy już nie zobaczył swojego ojca, który zmarł we Lwowie w 1969 roku. Ojcowską papierośnicę traktował zawsze jako cenną rodzinną pamiątkę. Zapisał ją w testamentcie swemu najstarszemu synowi – Jackowi juniorowi.

W jaki sposób papierośnica weszła w jego posiadanie w dalekiej Australii? to jedno z pytań, jakie zadałam panu Jac-

li, okupione wieloma latami starań, łapówek itp. Męża zatrzymano w kraju jako gwarancję, że żona wróci do „raju”. Wiele ryzykując pani Zagórska przeszmuglowała z ZSRR do Australii dwie papierośnice: pierwszą, którą jej mąż otrzymał w wieku 23. lat od oficerów 2-go Pułku Szwolężerów, opatrzoną datą 28. X. 1914 i podpisanymi Józefa Piłsudskiego i gen. Józefa Hallera oraz drugą, będącą obiektem naszych zainteresowań.

Papierośnica wewnątrz ma wygrawerowany napis: „Wielkanoc 1931”, „Stryj 25 maja 1931”. To data 40 urodzin Tadeusza Zagórskiego, rodzina przypuszcza zatem, że papierośnica była prezentem kolegów jubilata z tej właśnie okazji. Znajduje się tam także około dwudziestu autografów, wśród których są nazwiska: prof. T. Długiewicz (prawdopodobnie prezes „Pogoni” Lwów); Sobolta kpt.; Wieczysty (prawdopodobnie Marian Wieczysty, tancerz urodzony we Lwowie); H. Heżakowski; W. Budzianowski.

Australijskie spotkanie nasyczone było bardzo emocjonalnymi wspomnieniami. Gdy przyszła pora pożegnania, państwo Zagórscy oświadczyli, że papierośnica upamiętniająca dokonania sportowe seniora rodu leci do Polski, do Muzeum Sportu i Turystyki w Warszawie. Tak zdecydował spadkobierca, Jacek junior Zagórski!

Po powrocie do Polski, przekazałam w dniu 31 grudnia, pięknie wyczyszczonej srebrną papierośnicę w czerwonym fla-

kowi podczas spotkania w Melbourne 11 grudnia 2008 roku. Usłyszałam następującą historię: po wybuchu wojny papierośnica wraz z innymi srebrami rodowymi została zakopana w piwnicy domu przy ul. Kadeckiej 12 we Lwowie. Przeleżała tam ponad 20 lat. W 1967 roku matka pana Jacka dostała pozwolenie władz sowieckich na odwiedzin syna w Austra-

li, w celu spotkania w Melbourne 11 grudnia 2008 roku. Usłyszałam następującą historię: po wybuchu wojny papierośnica wraz z innymi srebrami rodowymi została zakopana w piwnicy domu przy ul. Kadeckiej 12 we Lwowie. Przeleżała tam ponad 20 lat. W 1967 roku matka pana Jacka dostała pozwolenie władz sowieckich na odwiedzin syna w Austra-

li, okupione wieloma latami starań, łapówek itp. Męża zatrzymano w kraju jako gwarancję, że żona wróci do „raju”. Wiele ryzykując pani Zagórska przeszmuglowała z ZSRR do Australii dwie papierośnice: pierwszą, którą jej mąż otrzymał w wieku 23. lat od oficerów 2-go Pułku Szwolężerów, opatrzoną datą 28. X. 1914 i podpisanymi Józefa Piłsudskiego i gen. Józefa Hallera oraz drugą, będącą obiektem naszych zainteresowań.

Barbara Mikocka, kustosz MSiT.

DARCZYŃCY 2007-2009

INSTYTUCJE

ADIDAS Poland Sp. z o.o.	Polski Komitet Olimpijski
Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie im. J. Piłsudskiego	Polski Związek Kajakowy
Biblioteka Klasztorna w Niepokalanowie	Polski Związek Motorowy
Biblioteka Narodowa w Warszawie	Polski Związek Piłki Nożnej
Central Museum of Physical Culture and Sport in Moscow	Polski Związek Piłki Siatkowej
China Sports Museum, Pekin	Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”
Dom Wydawniczy „REBIS” Sp. z o.o.	Polski Związek Szermierczy
Förderverein Sächsisches Sportmuseum Leipzig, Niemcy	Polski Związek Triathlonu
Fundacja Centrum Edukacji Olimpijskiej	Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze
Klub Piłkarski LEGIA WARSZAWA S.A.	Oddział Międzyuczelniany PTTK
Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków	Salezjańska Organizacja Sportowa RP
Łódzka Federacja Sportu	Samorząd Województwa Mazowieckiego
Miejski Ośrodek Kultury im. A. Kamińskiego w Pruszkowie	SAMSUNG ELECTRONICS POLSKA Sp. z o.o.
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Stowarzyszenie Harcerskie Szczep RODŁO w Warszawie
Departament Dziedzictwa Kulturowego	Stowarzyszenie Parafiada im. Św. Józefa Kalasancjusza
Ministerstwo Sportu i Turystyki	Warszawska Galeria Ekslibrisu
Departament Turystyki	Warszawski Ośrodek Sportu i Rekreacji
Muzeum Historii Miasta Łodzi	Ośrodek „Rozbrat”
Muzeum Historii Żydów Polskich w Warszawie	Warszawskie Towarzystwo Wioślarskie
Muzeum Kultury Kurpiowskiej w Ostrołęce	Wintersportmuseum Mürzzuschlag, Austria
Muzeum Łowiectwa i Jeździectwa w Warszawie	Wydawnictwo G i A w Katowicach
Muzeum Mazowieckie w Płocku	XiaMen Olympic Museum, Chiny
Muzeum Sztuki w Łodzi	Związek Harcerstwa Polskiego Hufiec Warszawa-Wola
Muzeum Narodowe w Pradze	Harcerski Krąg Seniorów Twierdza 10 WDH
POLANIK Sp. z o.o.	Związek Piłki Ręcznej w Polsce
Polska Federacja Footbagu	Związek Towarzystw Gimnastycznych „Sokol” w Polsce
	Żydowski Instytut Historyczny

MUZEUM SPORTU I TURYSTYKI

Muzeum Rejestrowane

01-531 Warszawa, ul. Wybrzeże Gdyni 4
Centrum Olimpijskie

www.muzeumsportu.waw.pl
muzsport@muzeumsportu.waw.pl

DOJAZD

AUTOBUSY

114, 118, 185

(przystanek Centrum Olimpijskie)

100, 110, 116, 121, 122, 128, 132, 157, 181, 185,
195, 409, 415, 508, 511, 515, 519, 520, 524, 701,
708, 726, E-1, E-4 (przystanek Pl. Wilsona)

TRAMWAJE

6, 15, 36 (przystanek Pl. Wilsona)

METRO

(stacja Pl. Wilsona)

Mazowsze.

serce Polski

Muzeum jest instytucją finansowaną ze środków
Samorządu Województwa Mazowieckiego

Dyrektor Tomasz Jagodziński
Zastępca dyrektora Małgorzata Żuber-Zielicz

Numery telefonów MSiT

Sekretariat 022 56 03 780, fax 63 71 501
Dyrektor 022 56 03 787
Z-ca dyrektora 022 56 03 789
Dział Muzealiów 022 56 03 783
Czytelnia 022 56 03 790

e-mail: biblioteka@muzeumsportu.waw.pl

Archiwum Foto 022 56 03 782
Dział Finansowo-Księgowy 022 56 03 784
Dział Edukacji i Promocji 022 56 03 786

e-mail: edukacja@muzeumsportu.waw.pl

Dział Administracji 022 56 03 788

Materiały informacyjne do „Wiadomości Muzealnych”
przygotowują pracownicy MSiT.
Fotografie ze zbiorów Archiwum Fotograficznego MSiT
Redakcja: dr Iwona Gryś